

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 4. Omnia novæ legis Sacramenta Christus Dominus immediatè
instituit. Non videtur tamen fide certum, sic omnia per seipsum immediatè
instituisse, ut pro nonnullis usus non fuerit ministerio ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

CAPUT III.

Sacramentorum novæ legis divisio.

17 Sacramenta novæ legis, alia sunt vivorum, alia mortuorum. Alia imprimunt, alia non imprimunt characterem.

Mortuorum Sacramenta dicuntur, quæ primario & principaliter instituta sunt pro spiritualiter mortuis ad vitam spiritualem revocandis, id est peccatoribus justificandis. Et hæc sunt duo tantum, Baptismus scilicet, & Pœnitentia.

Vivorum Sacramenta appellantur illa, quæ primario & principaliter instituta non sunt pro spiritualiter mortuis, sed pro vivis Christi membris: cum vitam spiritualem per se loquendo requirant in subiecto, ad hoc ut dignè suscipiantur. Et huiusmodi sunt reliqua quinque, videlicet Confirmatio, Eucharistia, Extrema Unctio, Ordo & Matrimonium.

18 Characterem tria imprimunt Sacramenta, Baptismus, Confirmatio, & Ordo. Reliqua quatuor non imprimunt. Et ideo quatuor ista reiterari possunt. Tria illa non possunt, ut definitum est in Tridentino sess. 7. cap. 9. *Siquis dixerit, in Baptismo, Confirmatione, & Ordine non imprimi characterem in anima, id est signum spirituale & indelebile, unde ea reiterari non possunt, anathema sit.*

19 Hunc characterem (qui spiritualis est qualitas, anima indelebiter impressa, per quam homo specialiter consecratur, & adsciscitur, vel in rempublicam, vel in militiam christianam, vel magistratum, potestatemque specialem in ea republica ac militia accipit) hunc, inquam, characterem, vel fictitium, hæretici ridet, sed ad eum comprobandum traditionis Ecclesiæ sufficit autoritas, sanctorumque Patrum, Græcorum, Latinorumque consensus, apud Bellarminum l. 2. de effect. Sacram. c. 2. sic unanimiter intelligentium illa sacrarum Paginarum cætera, quibus dicimur à Deo signari, sigillo imprimi, suæque hæreditatis pignore donari Ephes. 1. & 4. 2. Cor. 1. &c. Quod quidem signaculum sanctum & indelebile vocat Cyrillus Hierosol. in Præfat. ad Catecheses, necnon Catechesi 17. *Nisi characterem in se agnoscat Angelus (inquit Basiliius homil. 13.) quomodo pro te iugabit... Quomodo dices, Dei sum, signa Dei ostendens? Quomodo dices, (ait Os aureum hom. 3. in 2. ad Cor.) nota quedam militibus, sic fidelibus spiritus imponitur, quo sit, ut si ordinem deserueris, omnibus perspicuus fiat, &c. Videri potest Augustinus l. 6. de Baptismo c. 1. ubi docet, characterem in impiis permanere, à gratiaque proinde sanctificante distingui. Quod & Apostolus innuit 2. Cor. 1. *Unxit nos Deus, qui & signavit nos: unctionis nomine gratiam significans; nomine verò signationis, seu sigillationis characterem.**

20 Si quæras 1°. cur consignatio in Christianum, vel in militem Christi, vel in Ducem christiani gregis, &c. potius imprimat qualitatem aliquam supernaturalem in anima, quam adoptio vel collatio politica potestatis subiecto suo qualitatem imprimat naturalem?

Respondeo cum Pallavicino Hist. Trid. l. 9. c. 5. in fine id apud homines ab ipsorum imbecillitate procedere, quæ per intimas animæ dotes, jus ad hæreditatem vel magistratum impertientes, potens non est alios nobilitare, sicut Deus. Ideoque sola voluntatis suæ sterili declaratione, id fictione juris efficiunt, quod Deus, qui quicquid vult potest, fecunda efficacique voluntate suâ per inditas animis dotes, adjectaque supra naturæ conditionem decora ac vires sine ulla fictione præstat.

Si quæras 2°. cur tria potius designata Sacramenta, quam quatuor reliqua, characterem imprimant?

Respondeo pro ratione esse Dei voluntatem, dictâ traditione nobis manifestatam. Nec ad hoc deesse congruentiam. Quia per tria illa Sacramenta, potius quam per reliqua, homo consignatur in Christianum, in Christi militem, atque in gregis Christi Ducem, absolvendi consecrandique Corpus Christi potestate donatur.

CAPUT IV.

Omnia novæ legis Sacramenta Christus Dominus immediate instituit. Non videtur tamen fide certum, sic omnia per seipsum immediate instituisse, ut pro nonnullis usus non fuerit ministerio Apostolorum, tanquam executorum mandati sui; in eo proinde non agentium virtute & auctoritate propria & principali (sicut in conditione legum Ecclesiasticarum) sed virtute & auctoritate Christi, tanquam causæ principalis; nec suo, sed ipsius nomine, ac mandato. Sic proinde ut tota institutio Christo adscribenda sit.

Quod omnia novæ legis Sacramenta Christus Dominus instituerit, fide certum est. Sic enim Tridentinum sess. 7. can. 1. definit, his verbis: *Siquis dixerit, Sacramenta novæ legis non fuisse omnia à Jesu Christo Domino nostro instituta, anathema sit.* Et ratio est, quia solius divinæ potestatis est, signa gratiæ politica principaliter instituire: uti solius divinæ potestatis est, gratiam principaliter conferre.

Quod autem Christus omnia novæ legis Sacramenta immediate instituerit, tametsi Tridentinum non exprimat, verum eundem est. Quia id exigit proprietas verborum Tridentini. Neque enim omnia à Christo proprie instituta fuissent, nisi immediate instituta fuissent, ut patet in ritibus accidentalibus ad decoram Sacramentorum administrationem ab Ecclesiâ institutis, qui licet à Christo eatenus dici queant instituti, quatenus instituti sunt potestate ab ipso accepta; proprie non dicuntur à Christo instituti. Ut nec sacramentalia.

Sed & congruum est, quod immediatus Author gratiæ, sit immediatus Author vatorum gratiæ. Quodque sicut Christus Ecclesiâ novumque Testamentum immediate instituit; sic & Sacramenta, quæ sunt Ecclesiæ columna, pariter non infima novi Testamenti. Nec minus immediate admitterit Sacramentorum omnium institutioni, quam adit eorumdem efficaciam & operationi. *Cum igitur virtus Sacramenti sit à solo Deo, consequens est quod solus Deus sit Sacramentorum institutor, ait S. Thomas q. 64. a. 2.*

Nec tamen inde necessarii conficitur, quod omnia per seipsum instituerit. Quia non solum ea verissime dicuntur à Christo immediate instituta, quæ Christus per seipsum, sed & ea quæ instituit ministerio Apostolorum, tanquam commissariorum, delegatorumque suorum, & tanquam executorum mandati sui, non suo, sed ipsius nomine agentium, nec propria, sed ipsius virtute & auctoritate: Christus namque per ministerium Sacerdotum, nomine, & in virtute ipsius agentium, consecrat in Missa, immediate tamen. Sicut & Deus, ut causa universalis, producit innumeros effectus, quos per causas secundas producit, & ut Author supernaturalis immediate producit gratiam, quam per Sacramenta producit. Immediate quoque solem sicut per Josue, immediate suscitavit mortuos, quos per Sanctorum ministerium suscitavit, &c.

Quapropter ex allato Tridentini canone Recentiores quidam non satis fundatè concludunt, esse

Amor ad Deum per Sacramenta perducens.

de fide, quod Christus per seipsum solum omnia novae legis Sacramenta instituerit, nulla per Apostolos. Tamen enim communis opinio, quae id asserit, probabilissima sit; per Tridentinum damnata non est opinio Hugonis à S. Victore l. 2. de Sacram. parte 1. c. 2. Magistri in 4. dist. 23. c. 2. D. Bonaventurae q. 2. aientium, quod Christus per Apostolos Extremam Unionem instituerit. Quod & de Diaconatu D. Cyprianus episc. 65. ad Rogatian. significare videtur, cum ait, quod *meminisse Diaconi debent, quoniam Apostolos, id est Episcopos & Praepositos Dominus elegit. Diaconis autem, post ascensum Domini in caelum, Apostoli sibi constituerunt Episcopatus sui, & Ecclesiae Ministros.*

27 Magis proinde credimus duobus eximii Theologis Lovaniensibus, Judoco Ravesteyn Tiletano, & Ruardo Tappero, qui Tridentino interfuerunt & ideo sententiam allati canonis ab ipsis Conditoribus dicere potuerunt, quam dictis Receptoribus. Tiletanus verò, in Apologia decretorum Concilii Tridentini, quam contra Kemnitium, redex ex Tridentino conscripsit, Kemnitium arguit, quod citatum canonem sic reterat: *Siquis dixerit, non omnia ista septem Sacramenta à Christo ipso instituta esse, anathema sit. Hanc cavillationem (inquit Tiletanus) studiosè & circumspèctè Patres Synodi excluderunt, dum decreverunt, quod omnia legis novae Sacramenta instituta quidem sint à Jesu Christo; non autem quod omnia sint à Christo immediatè, per seipsum, instituta. Quamvis enim sententia affirmans Christum per seipsum omnia instituisse, praferenda sit, praesentis tamen canonis veritas (pergit Tiletanus) ... immota consistit, sive Christus per seipsum, sive per Apostolos suos, dicente Spiritu sancto, intelligatur Sacramenta novae legis instituisse.*

28 Tapperus autem in explicatione articulorum S. Facultatis Theologicae Lovaniensis, quam etiam scripsit post suum reditum ex Tridentino, primum hunc articulum: *Credendum est esse septem Ecclesiae Sacramenta, à Christo instituta, confirmari dicit praesenti canonè Tridentini, eodemque modo intelligendum esse. Quodque articulus solum habet, quod omnia Sacramenta sunt à Christo instituta; non autem, quod ab eo sunt instituta immediatè per seipsum.*

29 Enimverò Tridentini Patres (teste Pallavicino Histor. Concil. Trid. l. 12. c. 1.) circumspèctè exquiliaverunt verborum formulas, remotas ab omni specie labis eutemque Theologicarum classum inferende. Quia (ut ait ibidem c. 2.) Concilio satis erat haereses prohibere, scholasticis quaestionibus relicti. Id enim Tridentini Patres non semel monuerunt (ut Bituntinus ibidem relatus) solas haereses esse damnandas, non autem scholasticorum sententias esse definiendas.

CAPUT V.

Omnia novae legis Sacramenta perficiuntur rebus tanquam materiâ, verbis tanquam formâ.

30 Omnia novae legis Sacramenta perfici rebus tanquam materiâ, & verbis tanquam formâ, doctrina est Concilii Florentini in decreto unionis Armenorum. Ubi per rem intelligitur aliquid sensibile ex se non determinatum ad significationem Sacramenti, aptum tamen ad id determinari per formam; sive sit quidpiam permanens, ut aqua, oleum, &c.; sive sit actio, ut ablutio, unctio, &c.; sive verba aliqua, ut vocalis confessio, in Sacramento Poenitentiae. Cujusmodi res ideo dicitur se habere tanquam materia: quia sicut materia in compositis physicis ex se non determinat hoc compositum praeter illo,

sic in compositis artificialibus ex rebus & verbis, (cujusmodi est Sacramentum) illud se habere velut materia, quod ex se non determinat hanc Sacramenti significationem praeter illa: verbum autem determinans hanc Sacramenti significationem praeter illa, dicitur se habere velut forma: quia sicut forma in physicis determinat ad hoc potius compositum quam ad aliud, sic verbum determinans certam significationem Sacramenti, determinat ad hoc potius Sacramentum, seu artificiale compositum, quam ad aliud, sive interim verbum illud vocale sit (quale requiritur in omnibus Sacramentis, excepto Matrimonio) sive quidpiam vocibus aequivalens; cuiusmodi in Matrimonio sunt signa externa consensum exprimentia, v. g. nuptus, scriptura, &c.

31 Neque à doctrina illa Concilii Florentini exsequendum est Sacramentum Eucharistiae, tamen permanens, postquam verba transierunt. Quam saltem in fieri verbis perficitur, tanquam forma. Verum proinde est, Sacramenta omnia, saltem in fieri, perfici rebus tanquam materiâ, & verbis tanquam formâ.

32 Culpant quidem Ecclesiam Romanam ipsius hostes, quod Sacramentorum doctrinam explicet per materiam & formam: eò quod modus ille explicandi à sanctis Patribus non fuerit usurpatus. Sed licet SS. Patres non usurpaverint modum illum loquendi, sufficit quod usurpaverint rem eò significatam. Ut Augustinus tract. 80. in Joan. dicens: *Accedis verbum ad elementum, & fit Sacramentum.* Et iterum ibidem: *Detrahe verbum, in Baptismo, quid est aqua, nisi aqua? Ad probandum itaque modum illum loquendi, explicandique Sacramenta, sufficit autoritas Ecclesiae Orientalis & Occidentalis. Quod enim Orientalis Ecclesiae in eo continet Occidentali, liquet ex cap. 7. responsi Hieremiae Patriarchae Constantinopolitani ad Witembergenses. In quo post enumerata septem Sacramenta supradicta, addit: *Quae quidem omnia Sacramenta sacra sanciantur Scripturâ, certaque ac definita materiâ & formâ... habent... Ubi Baptismi quidem materiâ est aqua, formâ autem verba Sacerdotis... Similiter autem & in aliis omnibus certam eisdem materiâ & formam invenire liceat.* Eandem loquendi methodum amplectitur Gabriel Philadelphiae Metropolitae, in libello de Sacramentis.*

33 Majoris autem explicationis gratiâ duplex Sacramentorum materia assignari solet, remota scilicet & proxima. Remota est res sensibilis, quam per formam determinatur, mediâ actione, per quam applicatur. Proxima est applicatio illius, sive actio per quam applicatur. Sic in Baptismo aqua est materia remota; ablutio, materia proxima.

CAPUT VI.

Materiam & formam Sacramentorum novae legis Christus sic instituit, ut à se institutam Ecclesia immutare non possit, nec immutandi potestatem Christum ipsi relinqueret.

34 Materiam & formam Sacramentorum novae legis à Christo institutam esse, consequens est ex dictis cap. 4. Siquidem essentialia Sacramentorum instituit, qui Sacramenta instituit. Cum ergo Sacramenta Christus instituerit, essentialia Sacramentorum, eorumque proinde materiam & formam instituisse necessario dicendus est.

35 Nec magis Ecclesiae reliquit potestatem immutandi materiam vel formam Sacramentorum à se institutam, quam Sacramenta ipsa. Nec magis quam immutare possit materiam legum divinarum. Quae enim à Deo instituta sunt, per